

Prof. dr hab. Marek Szafrąński

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY IN POZNAŃ

Faculty of Physics, Uniwersytetu Poznańskiego 2, 61-614 Poznań,
e-mail: masza@amu.edu.pl

2021-07-02

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr inż. Andrzeja Nowoka p.t.

**“Modification of dielectric properties in selected inorganic-organic hybrid compounds
under high-pressure conditions”**

Praca doktorska mgr. inż. Andrzeja Nowoka została wykonana w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Śląskiego pod kierunkiem dr hab. Sebastiana Pawlusa w roli promotora oraz dr inż. Anny Szeremety w roli promotora pomocniczego. W rozprawie podjęto interesujący i bardzo aktualny temat z obszaru intensywnie i wielokierunkowo prowadzonych badań hybrydowych materiałów organiczno-nieorganicznych. Recenzowana praca ma charakter eksperymentalny i zawiera wyniki uzyskane głównie metodą spektroskopii dielektrycznej pod wysokim ciśnieniem dla następujących związków:

formamidinium manganese(II) formate (FMDMn),

acetamidinium manganese(II) formate (AceMn),

1,4-diaminobutane zinc formate (DABZn),

bis(methylhydrazinium) lead tetrabromide (MHyPb),

bispyrrolidinium potassium hexacyanidocobaltate(III) (PyrKCo).

Materiały do badań zostały otrzymane przy współpracy z Instytutem Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych we Wrocławiu. Do charakterystyki zsyntetyzowanych substancji oraz polikrystalicznych próbek przygotowanych do eksperymentów dielektrycznych Autor wykorzystywał metody dyfraktometryczne, kalorymetrię skaningową i skaningową mikroskopię elektronową. Tylko w przypadku dyfraktometrycznych badań na monokryształach odnotowana została współpraca z INTiBS PAN we Wrocławiu, więc zakładam, że badania kalorymetryczne i mikroskopowe Doktorant wykonywał samodzielnie.

Recenzowana praca jest bardzo obszerna - wraz z dodatkami liczy 163 strony, zawiera 78 rysunków oraz aż 246 odnośników literaturowych. Została podzielona na 8 rozdziałów i liczne podrozdziały. Rozdziały 1-5 mają charakter opisowo-teoretyczny i stanowią wprowadzenie do stosowanych metod pomiarowych oraz do przedmiotu badań. Uważam, że ta część mogłaby zostać znacznie okrojona bez szczególnej straty, a nawet z korzyścią dla całości. W rozdziale 1 zatytułowanym *Preface*, który jest w rzeczywistości wstępem, Autor formułuje cele pracy, po czym wraca do tego zagadnienia poświęcając mu cały rozdział 3 *General aims and research questions* i znaczną część rozdziału 4 *Materials, specific objectives and research questions*. Omawianie tych samych zagadnień w różnych fragmentach rozprawy wpływa niekorzystnie na jej przejrzystość. Podobne zastrzeżenia nasuwają mi się odnośnie rozdziałów 6 i 7, które można by połączyć i przeorganizować w rozdziały lub podrozdziały dotyczące poszczególnych materiałów. Taka logika narracji byłaby z pewnością bardziej przyjazna dla czytelnika, szczególnie gdy omawianych jest 5 materiałów i ciągłe szukanie informacji, które się już wcześniej gdzieś pojawiły jest dość uciążliwe. Rozdział 2 został zatytułowany *Introduction* i moim zdaniem nie jest to tytuł adekwatny, ponieważ w rozdziale tym przedstawiono całe spektrum zagadnień o czym świadczą tytuły 18 podrozdziałów. Informacje nt. podstaw dyfrakcji rentgenowskiej i różnicowej kalorymetrii skaningowej bardziej pasują do pracy licencjackiej lub magisterskiej niż do rozprawy doktorskiej. Podobne zdanie mam odnośnie klasyfikacji przemian fazowych i rys. 2.3. Kopiowanie fragmentów z podręczników akademickich nie ma większego sensu, a zwłaszcza kopiowanie bezrefleksyjne. Na str. 14 Autor twierdzi, że jest wiele typów przemian fazowych, ale na rys. 2.3 wyróżnia już tylko trzy rodzaje: przemiany I-go i II-go rodzaju oraz oddzielnie przemianę λ . Jako przykład tej ostatniej podaje przemianę w NH_4Cl cytując m.in. pracę [44]. W cytowanej pracy opublikowanej w 2014 r Mnyukh pokazuje histerezę temperaturową, która dowodzi, że przemiana λ jest po prostu przemianą I-go rodzaju. No cóż, z „wielu typów” przemian fazowych pozostały dwa. Nasuwa się również refleksja, że cytowanie powinno być poprzedzone lekturą pracy cytowanej. Niestety w rozprawie takich przypadków znajdziemy więcej.

Nie jest dla mnie jasne w jakim celu w rozdziale 2 omawiane są antyferroelektryki, relaksory ferroelektryczne i multiferroiki (podrozdziały 2.1.2-4). Przecież te zagadnienia nie są poruszane w zasadniczej części pracy, a przykładów ilustrujących wpływ ciśnienia na strukturę i własności materiałów (podrozdział 2.5) należało poszukać w grupie hybrydowych materiałów organiczno-nieorganicznych, najlepiej typu MOF, co byłoby bardziej powiązane z tematem rozprawy. Przykład zmian strukturalnych wywołanych ciśnieniem w MAPbI_3 nie jest idealny, ale lepiej osadzony w kontekście pracy niż te przytoczone dla materiałów nieorganicznych. Niestety, nie można już tego powiedzieć o wyborze źródła, a było z czego wybierać, ponieważ prac wysokociśnieniowych na temat tego materiału fotowoltaicznego ukazało się przynajmniej kilka, w tym prace wykonane na monokryształach. W cytowanej pracy [209] badania dyfraktometryczne wykonano na próbce

polikrystalicznej w warunkach niehydrostatycznych, co skutkuje wadliwym diagramem fazowym. Widać to już na pierwszy rzut oka na rys. 2.24, gdzie przemiana z fazy tetragonalnej do kubicznej zachodzi z ujemną histerezą ciśnieniową. Jest to wynik błędnie wykonanego eksperymentu i jako taki nie powinien być rozpowszechniany, niezależnie od rangi czasopisma, w którym został opublikowany. Diagram prezentowany w rozprawie mgr. inż. Nowoka ma jeszcze dodatkową wadę wynikającą prawdopodobnie z niedokładnego zapoznania się z wynikami cytowanej pracy – jest po prostu z tymi wynikami niezgodny. Kolejny przykład niewłaściwego cytowania danych literaturowych mamy na str. 38 odnośnie **potwierdzonej ferroelektryczności** kryształów o ogólnym wzorze $[\text{DMA}][\text{M}(\text{HCOO})_3]$ ($\text{M} = \text{Co}^{2+}, \text{Mg}^{2+}, \text{Fe}^{2+}, \text{Mn}^{2+}, \text{Ni}^{2+}$ oraz Zn^{2+}). W cytowanych pracach [111,116] znajdujemy informacje jedynie nt. dwóch spośród sześciu wymienionych materiałów: $[\text{DMA}]\text{Fe}[(\text{HCOO})_3]$ oraz $[\text{DMA}]\text{Mn}[(\text{HCOO})_3]$. Ponadto, dowodów na ferroelektryczność kryształu $[\text{DMA}]\text{Fe}[(\text{HCOO})_3]$ nie ma w pracy [111], a te w cytowanych tam odnośnikach są nieprzekonujące. W przypadku $[\text{DMA}]\text{Mn}[(\text{HCOO})_3]$ w pracy [116] ferroelektryczność nie jest w ogóle rozważana, a mowa jest jedynie o niepotwierdzonej antyferroelektryczności. Uważam, że odniesienia literaturowe powinny być bardziej precyzyjne. Może należało ograniczyć ich liczbę, a dokładniej zapoznać się z treścią cytowanych prac.

Rozprawa doktorska mgr. inż. Nowoka została napisana w języku angielskim, co niewątpliwie wiązało się z dodatkowym nakładem pracy. Mam jednak sporo wątpliwości, czy jest to z korzyścią dla rezultatu końcowego. Irytujące jest niefrasobliwe użycie rodzajników czy dopełniacza saksońskiego tam, gdzie nie powinien być używany, np. w wyrażeniach: *compounds' class, dielectric studies' purpose, capacitors' electrodes, caverns' volume, for simplicity's sake*, itp. Zastrzeżenia budzą niektóre nagminnie używane terminy. Przykładowo, *moiety* wg. Cambridge English Dictionary oznacza *a part of a molecule*, a zatem terminu tego nie powinno używać się w odniesieniu do molekularnych jonów. Niejasne jest stosowanie takich terminów jak: *amine-templated halides, DMA-templated hybrids*, itp. Przykładowo na str. 53 mamy „Its large cavities are templated irreversibly by organic monoprotinated formamidium (FMD+) cations,” – wydaje mi się, że *occupied* zamiast *templated* byłoby tutaj bardziej odpowiednie, a takich wyrażen w rozprawie spotykamy mnóstwo. Autor w wielu miejscach stosuje określenie *crystal lattice* tam, gdzie powinno być *crystal structure* – przecież te dwa wyrażenia nie są zamienne, gdyż mają różne znaczenia. Podobnie, w wielu fragmentach tekstu pojawiają się wyrażenia postaci *...the experimental data refinement with the function...* sugerujące udokładnianie danych pomiarowych. Zazwyczaj to funkcję dopasowujemy do punktów eksperymentalnych, a nie odwrotnie. W niektórych fragmentach tekstu na problemy terminologiczne nakłada się niefortunna konstrukcja zdań oraz problemy stylistyczne, co dodatkowo utrudnia zrozumienie przekazu.

W części opisowo-teoretycznej możemy odnotować wiele nieścisłości i uchybień jak zresztą w całej pracy. Numery równań podawane są w nawiasach, ale odwołania do nich w tekście występują już bez nawiasów. Dla jasności opisu rozważanej grupy materiałów dobrze byłoby podać ogólną formułę

na str. 8, a nie dopiero na str. 37, zwłaszcza, że na rys. 1.1 oraz w tekście używane są symbole A, B, X. Rysunek 2.22 jest kopią rys. 1.1 i jest on błędny w przypadku związków o wzorze $A_2[B'B''(CN)_6]$. W przypadku kryształu DABZn zagadką jest zarówno to, co ma przedstawiać rys. 4.3 i jego powtórzenie na rys. 6.4, jak i pochodzenie tej grafiki. Cytowanie pracy [37] w kontekście informacji strukturalnych dla kryształu DABZn jest nieporozumieniem. Dla MHyPb brak informacji o charakterze przemian fazowych zachodzących w tym materiale. Ponadto na rys. 4.4b błędnie zostały oznaczone kierunki krystalograficzne, w których wykonane były pomiary przenikalności elektrycznej kryształu. Z kolei dla PyrKCo nie zamieszczono żadnego rysunku obrazującego strukturę tego kryształu, a symbol grupy przestrzennej fazy wysokotemperaturowej podany został z błędem (str. 60). Podawanie uporządkowania kationów w procentach (np. na str. 57) jest mylące w sytuacji, gdy nieuporządkowany jest jeden z trzech kationów zajmujących różne położenia. Na str. 47 w obrębie czterech linii tekstu ten sam związek oznaczany jest na 3 różne sposoby jako (FA)Pb₃, FAPb₃ oraz FMDPb₃. Nie jest jasne co Autor ma na myśli używając terminów *two-step* oraz *multi-step phase transitions* (np. na str 46). Wyszczególniłem jedynie niektóre z zauważonych usterek, ale w pracy jest ich niestety bardzo dużo. Tego typu usterki i niedociągnięcia powinny być usunięte na etapie redakcyjnym. Doprawdy trudno powiedzieć, że nie wpływają one negatywnie na ogólną ocenę pracy.

Najważniejszą część rozprawy stanowią rozdziały 6-8. W rozdziale 6 szczegółowo opisane są syntezy badanych materiałów, nawet w przypadku MHyPb, gdy materiał został niewątpliwie pozyskany od autorów pracy [231]. Udział Doktoranta w tym zakresie nie został sprecyzowany, podobnie jak w badaniach dyfraktometrycznych i ich analizie. Zasadniczą częścią pracy są jednak badania dielektryczne pod wysokim ciśnieniem, które przyniosły szereg wartościowych rezultatów.

Formamidinium manganese(II) formate (FMDMn)

Dla FMDMn wykonano badania dielektryczne w ciśnieniu atmosferycznym dla zorientowanej próbki monokrystalicznej i dla polikrystalicznej pastylki oraz badania wysokociśnieniowe dla tej drugiej. Badania dielektryczne w ciśnieniu atmosferycznym były wcześniej przedmiotem pracy [34] i nie można tego faktu pominąć milczeniem odwołując się jedynie do zawartych tam informacji strukturalnych. Zastanawia bardzo duża, prawie czterokrotna różnica pomiędzy przenikalnością elektryczną pastylki i kryształu w kierunku [-112]. Nie można tego wyjaśnić, tak jak próbuje zrobić to Autor na str. 79, obecnością luk wypełnionych powietrzem skoro stanowią one tylko około 6.7% całej próbki zgodnie z informacją na str. 70. Jest to prawdopodobnie efekt dużej anizotropii własności dielektrycznych kryształu FMDMn i szkoda, że tej przesłanki nie wykorzystano w pracy. Nie wiem co Autor ma na myśli na str. 81 pisząc o słabej zdolności rozdzielczej w przypadku widma strat zmierzonego dla kryształu – czyżby składało się ono z kilku pasm?

Najbardziej zaskakującym wynikiem badań ciśnieniowych FMDMn jest dla mnie brak wpływu ciśnienia na energię aktywacji procesu relaksacyjnego związanego z dynamiką kationów FMD⁺. Niestety, w pracy nie wyjaśniono jak to pogodzić z wnioskiem, że ciśnienie powoduje porządkowanie kationów (str. 85-86). Komentarza wymaga również widoczna na rys. 7.6 zmiana kształtu widma strat dielektrycznych pod wpływem ciśnienia.

Nasuwa mi się kilka uwag natury metodologicznej, które dotyczą całej części eksperymentalnej rozprawy. Przedstawianie wartości ϵ'' w skali logarymicznej tam gdzie nie jest to absolutnie konieczne, na przykład na rys. 7.6, utrudnia analizę kształtu widma strat dielektrycznych. Nie byłoby to problemem, gdyby pokazano diagramy Cole-Cole, ale tych w pracy nie uświadczymy, chociaż jest to jedno z podstawowych narzędzi do oceny charakteru zależności dyspersyjnych. Punkty eksperymentalne na rys. 7.6 oraz na wielu innych rysunkach obejmują w przybliżeniu 1-dną dekadę częstotliwości, co nie bardzo współgra z terminem *broadband dielectric spectroscopy* przewijającym się wielokrotnie w tekście. Dopasowywanie jakiegokolwiek funkcji wieloparametrowej do punktów eksperymentalnych w tak wąskim zakresie częstotliwości, w dodatku przy wykorzystaniu tylko wartości $\epsilon''(\omega)$, wydaje mi się dość ryzykowne. Tym bardziej, że w wielu przypadkach fitowano jedynie fragment piku. O jakości dopasowań nie można nic powiedzieć, ponieważ nie pokazano żadnych wskaźników numerycznych, ani graficznych ilustracji. Co więcej, nie podano wszystkich parametrów, które uzyskane zostały w procedurach fitowania, a jedynie wybrane. W dyskusji uzyskanych wyników istotne jest jakie wartości przyjmują np. parametry α i β i jak wygląda ich zależność od temperatury czy ciśnienia. Autor stosuje arbitralnie równanie Havriliaka-Negami do opisu widma strat dielektrycznych odwołując się do równania (43), które opisuje jednak zespoloną przenikalność elektryczną, a nie wprost zależność $\epsilon''(\omega)$.

Acetamidinium manganese(II) formate (AceMn)

W przypadku AceMn badania dielektryczne wykonano tylko na próbkach polikrystalicznych. W ciśnieniu atmosferycznym stwierdzono występowanie jednego procesu relaksacyjnego, podczas gdy we wcześniej opublikowanej pracy [35] obserwowano dwa procesy. Niestety Autor zupełnie nie odnosi się do tego faktu. Badania wysokociśnieniowe pozwoliły m.in. na skonstruowanie diagramu fazowego p - T . Uzyskany współczynnik ciśnieniowy dla temperatury przemiany fazowej w tym materiale, dT_0/dp , został porównany z tym, który wyznaczono na podstawie równania Clausiusa-Clapeyrona [równanie (2)]. Równanie to stosuje się wyłącznie do przemian I-go rodzaju i informację o tym, że przemiana w AceMn jest tego rodzaju rzeczywiście znajdziemy na str. 55 rozprawy. Tylko na jakiej podstawie została ona tam umieszczona? Badania kalorymetryczne opublikowane w pracy [35] wskazują ewidentnie na przemianę II-go rodzaju. Podobnie zresztą jak temperaturowe zależności parametrów sieciowych, a

zwłaszcza ciągła zmiana objętości komórki elementarnej w funkcji temperatury, pokazane w rozprawie na rys. 6.3. Dla takiej przemiany w T_0 mamy $\Delta H = 0$ oraz $\Delta V = 0$ i nie ma mowy o zastosowaniu równania Clausiusa-Clapeyrona. To jest elementarna wiedza z zakresu termodynamiki przemian fazowych i dlatego jeszcze większe zdumienie budzi fakt, że z takim błędem wyniki te zostały opublikowane w poważnym czasopiśmie, sygnowane oprócz Doktoranta jeszcze sześcioma uznanymi nazwiskami (Nowok, A.; Szeremeta, A. Z.; Sieradzki, A.; Gągor, A.; Mączka, M.; Paluch, M.; Pawlus, S. *J. Phys. Chem. C* **2021**, *125*, 908-914).

Dyskutując wpływ ciśnienia na strukturę AceMn Doktorant dochodzi do wniosku (str 95), że kationy Ace^+ pod wysokim ciśnieniem porządkują się zarówno w fazie nisko- jak i wysokotemperaturowej. Trudno się z tym wnioskiem zgodzić, ponieważ w fazie wysokotemperaturowej jakiegokolwiek porządkowanie kationów Ace^+ musiałoby wywołać złamanie symetrii $Imma$ [na str. 95 podano błędną grupę przestrzenną $R-3m:H$ (?)], gdyż kationy są usytuowane na przecięciu dwóch płaszczyzn zwierciadlanych m .

Bardzo pozytywnie oceniam próbę wyjaśnienia mechanizmu reorientacji molekularnych w badanych materiałach. Aczkolwiek wydaje mi się, że do weryfikacji zaproponowanych modeli warto byłoby wykonać pomiary anizotropii własności dielektrycznych. Niestety, przy omawianiu nieuporządkowania kationów Ace^+ Doktorant nie ustrzegł się kolejnego błędu. Na str. 99 oraz 102 czytamy, że kationy Ace^+ nieuporządkowane są wokół osi 4-krotnej, która przecież nie występuje w grupie przestrzennej $Imma$.

1,4-diaminobutane zinc formate (DABZn)

Dla kryształu DABZn wykonano ciekawe badania własności dielektrycznych w wysokim ciśnieniu dla różnych kierunków krystalograficznych. Pokazano istotne różnice pomiędzy relaksacją w kierunkach [100] i [001]. We wnioskach końcowych zmarginalizowano jednak rolę wielkości i kształtu kationu DAB^+ , a wydaje się, że może to być podstawowa przyczyna obserwowanej anizotropii dielektrycznej w tym kryształach. Mam poważne zastrzeżenia odnośnie rys. 7.22 na którym przedstawiono wyniki uzyskane dla ciśnienia atmosferycznego w kierunkach [100] oraz [001]. Moim zdaniem jest to kompilacja rys. 4 i 5 z pracy [37]. Użycie tych wyników bez stosownego cytowania nosi znamiona plagiatu, a konkluzja Autora, że zgadzają się one z wynikami literaturowymi opublikowanymi w pracy [37] jest w tym kontekście groteskowa.

Bis(methylhydrazinium) lead tetrabromide (MHyPb)

Badania dielektryczne ferroelektryka MHyPb wykonano jedynie dla wąskiego zakresu ciśnień do 100 MPa i były one ukierunkowane na otrzymanie diagramu fazowego. Do badań zastosowano próbkę monokrystaliczną zorientowaną w niepolarnym kierunku [010]. Zastosowana procedura nie pozwoliła

na uzyskanie pełnego diagramu fazowego, a jedynie na określenie zmian temperatury przemiany z fazy modulowanej do fazy wysokotemperaturowej. Niestety w rozprawie nie znalazłem żadnych informacji nt. charakteru dwóch przemian obserwowanych w MHyPb. Komentarze na str. 115 i 117, że funkcje $\epsilon'(T)$ i $\epsilon''(T)$ wykazują nieciągłości w temperaturach przemian są nieprzekonujące, ponieważ na rys. 7.29 oraz 7.30 tych nieciągłości po prostu nie ma.

Bispyrrolidinium potassium hexacyanidocobaltate(III) (PyrKCo)

Ostatni fragment eksperymentalnej części rozprawy został poświęcony tzw. przełączaniu dielektrycznemu (dielectric switching). Termin ten został wprowadzony w jednym z krajów azjatyckich i rozprzestrzenia się z szybkością pandemiczną. Moim zdaniem ma on charakter czysto marketingowy – tam gdzie nic już nie można ciekawego pokazać wyciąga się przełączanie dielektryczne, przełączanie nieliniowych własności optycznych lub dwójfomności, a są to po prostu anomalie własności fizycznych związane z przemianami fazowymi. Termin został zapożyczony prawdopodobnie z ferroelektryczności lub ferromagnetyzmu, gdzie zmianą pola można realizować przełączanie pomiędzy stanami polaryzacji lub namagnesowania i ma to oczywiście praktyczne znaczenie. Trudno to powiedzieć o przełączaniu przenikalności elektrycznej z 12 na 15 w kryształach PyrKCo, i to w dodatku przy zastosowaniu zmian temperatury lub ciśnienia. W mojej ocenie zajmowanie się tym problemem jest po prostu stratą czasu, a Autor powinien skierować swoją energię w kierunku rozwiązania rzeczywistych problemów naukowych, które niewątpliwie pojawiły się w badaniach tego materiału.

Na rys. 7.34a pokazano wyniki badań kalorymetrycznych uzyskane metodą DSC, ale nie w postaci oryginalnej, lecz po przetworzeniu, w bardzo wąskim zakresie temperaturowym. Na podstawie tych danych nie można określić jakiego rodzaju jest to przemiana, a Autor zupełnie przemilcza ten istotny problem. Od tego przecież zależy w jaki sposób wyznaczamy temperaturę przemiany fazowej z pomiarów wykonanych metodą skaningową - inaczej dla przemian I-go i II-go rodzaju. Nie mam wątpliwości, że temperatury wykreślone na rys. 7.34b zostały wyznaczone nieprawidłowo, a tym samym zafałszowane są również wartości ΔT na rys. 7.34c.

Wyznaczony diagram fazowy (rys. 7.38c) uważam za najważniejszy wynik uzyskany dla PyrKCo. Wydaje się, że rosnąca z ciśnieniem histereza temperaturowa może sugerować bliskość punktu trójkrytycznego w ciśnieniu atmosferycznym. Szkoda, że to zagadnienie zostało zupełnie pominięte w pracy.

Zastrzeżenia formalne

Zgodnie z artykułem 187, pkt. 4, ustawy 2.0 „Do rozprawy doktorskiej dołącza się streszczenie w języku angielskim, a do rozprawy doktorskiej przygotowanej w języku obcym również streszczenie w języku polskim.” W rozprawie mgr. Nowoka brakuje streszczenia w języku polskim.

Czytając część eksperymentalną rozprawy mamy wrażenie, że opisywane wyniki przedstawione są po raz pierwszy, ale rzeczywistość jest inna ponieważ większość wyników została opublikowana w 4 pracach o czym Autor wspomina jedynie ogólnikowo na str. 11, podając listę prac:

- 1) Szeremeta, A. Z.; **Nowok, A.**; Sieradzki, A.; Simenas, M.; Vilciauskas, L.; Gągor, A.; Maczka, M.; Paluch, M.; Pawlus, S. Relaxing under pressure with rigid niccolite formate framework. *J. Mater. Chem. C* **2020**, *8*, 16736–16741. <https://doi.org/10.1039/D0TC04047A>.
- 2) **Nowok, A.**; Szeremeta, A. Z.; Sieradzki, A.; Gągor, A.; Maczka, M.; Paluch, M.; Pawlus, S. Toward the Undiscovered Dielectric Properties of Hybrid Acetamidinium Manganese Formate under High Pressure. *J. Phys. Chem. C* **2021**, *125* (1), 908-914. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcc.0c08158>.
- 3) Szeremeta, A. Z.; **Nowok, A.**; Pawlus, S.; Fedoruk, K.; Trzebiatowska, M.; Maczka, M.; Symonowicz, J.; Paluch, M.; Sieradzki, A. Stable and reversible pressure-controlled dielectric switching in dicyanide hybrid perovskite. *Appl. Mater. Today* **2021**, *22*, 100957. <https://doi.org/10.1016/j.apmt.2021.100957>.
- 4) **Nowok, A.**; Szeremeta, A. Z.; Sieradzki, A.; Simenas, M.; Snarskis, G.; Vilciauskas, L.; Maczka, M.; Zubko, M.; Paluch, M.; Pawlus, S., From ambient- to high-pressure dielectric response of perovskite formamidinium manganese formate. *J. Mater. Chem. C* **2021**, just accepted. <https://doi.org/10.1039/D1TC00524C>.

Tych prac nie znajdziemy jednak w spisie literatury i brak do nich odwołań, poza jednym artykułem (artykuł 4, w spisie literatury [241]) cytowanym zresztą w marginalnym kontekście. Powszechnie przyjęte standardy w tym zakresie są proste i jasne. Pisząc jakiegokolwiek dzieło, w którym używamy wyników już opublikowanych musimy to poprzeć odpowiednimi cytowaniami, niezależnie czy są to wyniki innych autorów, czy nasze własne. W przeciwnym razie popełniany jest plagiat lub autoplagiat. W przypadku rozprawy mgra Nowoka sytuację komplikuje jeszcze fakt, że opublikowane prace są wieloautorskie. Rodzi się zatem pytanie na jakiej podstawie wyniki te zostały w całości włączone do rozprawy. Przecież w dwóch pracach Doktorant nie jest nawet pierwszym autorem. Ustawa 2.0 dopuszcza możliwość aby rozprawa doktorska stanowiła **część** pracy wieloautorskiej, ale zgodnie z artykułem 187, pkt. 3, powinna to być „**samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej**”. Nie można zatem np. z dziesięcioautorskiej publikacji wyodrębnić wszystkiego i włączyć do rozprawy, niezależnie od wykonanych zabiegów kosmetycznych.

Podsumowując muszę stwierdzić, że rozprawa doktorska mgra Andrzeja Nowoka zawiera wyjątkowo dużą liczbę błędów merytorycznych, różnego typu usterek i uchybień związanych z cytowaniem prac. Z drugiej strony praca zawiera szereg interesujących rezultatów poszerzających wiedzę o własnościach dielektrycznych materiałów hybrydowych pod wysokim ciśnieniem. Przypuszczam, że wkład Doktoranta w te badania był dominujący i dlatego skłonny jestem wnioskować o dopuszczenie go do dalszych etapów przewodu doktorskiego, pod warunkiem uzyskania stosownych wyjaśnień co do poważnych zastrzeżeń wskazanych w mojej opinii.

Prof. dr hab. Marek Szafranski